

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

8. Litterarum & armorum conjunctio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

----- ecce altè præceps humus ore profundo
 Dissilit, inque vicem timuerunt sidera, & umbrae.
 Illum ingens haurit specus, & transire parantes
 Mergit equos, non arma manu, non frena remisit.
 Sicut erat, rectos defert ad tartara currus.
 Respexitque cadens caelum, campúmque coire
 Ingemit.

Quàm multis nos partibus Amphiaræ inferiores sumus! Periturum non providemus nos perituros. Aliis vates sumus, nostra pericula mantica immitimus, quæ in tergo est. Amphiaræus longè ante prospexit in abyssum exitii sui: nos fugimus, si quis digitum intendens monstrare vult, ubi pereamus. Amphiaræus quod vidit, quæ potuit, cavet. Nos sapè perspicuè videntes, quid nos perdat, nihil cavemus. Illum uxor sua prodidit; nos caro nostra in pericula projicit. Imò ultro per abrupta in præcipitium insilimus. Illum equi rapuerunt in profundum, nos rapiunt indomita cupiditates: Spes, metusque inanes: brevis dolor, aut brevis voluptas: amor vindictæ, amor pecuniæ, amor gloriæ, quocunque volunt, tanquam infrunitæ bestiaæ rapiunt. *Ille cadens caelum respexit, campúmque coire ingemuit;* nos deorsum ferimur, & sursum neque oculos, neque animos mittimus; Illum post tantum saltum, Elysi proceres dicuntur magnis gaudiis excepisse: nos quò profundius immergimur in *Mundum*, eò profundius descendimus in *Infernum*; plorante caelo, & tartaro super nos cachinante. Hæc ille vir disertus.

VIII. (b) Sed quid sibi vult telum Amphiaræi subdito lauro vestitum, imò in laurum mutatum? Arbor hæc est Symbolum tam doctrinæ quàm Victoriæ. Ostenditur, litteras etiam belli tempore utiles esse, quod comprobatur celebre illud regis Agamemnonis votum, qui ut Troia facilius potiretur non Achillis, aut Ajacis, sed Nestoris decem similes optabat sibi. Nam & Architam Tarentinum, Philosophum Pythagoricum sexies exercitum duxisse legimus, & Melissum Sarminium, Parmenidis Philosophi auditorem, navalibus aliquot victoriis insignem fuisse; & ter stipendia facisse Socratem; & Xenophontem egregiam in bello civibus suis operam præstitisse. Quid illa propugnacula Græciæ, Periclem, Themistoclem, Epaminondam loquar? Quid illa Romani imperii columnina Scipiones, Lucullos, Fabios, Marcellos, aliósq; innumerabiles proferam? quos omnes cum bellicis laudibus claros, tum præstantes doctrinæ studiis fuisse historiæ loquuntur. Nam Julium Cæsarem quis nescit ultra laude præstaret,

(b) *Litterarum & armorum conjunctio.*

ret; ambiguum posteris reliquisse? Atque hoc præclare olim intellexisse videntur Mitylenæi præcipuam esse in Republ. vim litterarum, qui quos populos bello devicerant, nullam eis aliam pœnam irrogabant, nisi ut ne liberos suos litteras edocerent. Muretus vol. 1. Orat. 2. de laudibus litterar. Duæ sunt artes, inquit Cicero pro Muræna, quæ possunt locare homines in amplissimo dignitatis gradu: una imperatoris, altera oratoris boni: ab hoc enim pacis ornamenta retinentur: ab illo belli pericula repelluntur.

Utrinque (ex litteris & armis, quæ duo conjunxit Amphiarus) magnum decus, magna commoda, magna emicat gloria.

IX. (i) Laureata Amphiarai hasta in animum mihi reducit. Hastam illam Constantini M. quam in signum labarum militare, per modum Crucis, in cœlo conspicuæ, erexit; quippe per quam salutem, victoriâque adversus Maxentium tyrannum consecutus fuisset. Quænam verò gloriosior vel laurus, vel laureata hasta est, quàm quæ Dei gloriæ militavit: Tartari vires contrivit, disiectisque superstitionum tenebris, veræ Religionis jubar, longè, latèque propagavit? De qua Prudentius adversus Symmachum lib. 1. de potentia crucis.

----- Tunc ille senatus (scilicet Romanus)
Militiæ ultricis titulum, Christi que verendum
Nomen adoravit, quod collucebat in armis.

Et ibidem:

Testis Christicolæ Ducis adventantis ad urbem
Milvius, exceptum Tiberina in stagna Tyrannum
Præcipitans, quanam victricia viderit arma
Majestate regi, quod signum dextera vindex
Prætulerit, quali radiarunt stemmate pila.

Figuram ejus hastæ ita depingit Eusebius apud Baron. ad annum Ch. 312. Hastile erat oblongum, erectumque auro undique obductum, quod cornu (seu bacillum) habuit transversum, ad formam crucis constructum; in fastigio operis corona affixa, lapidibus pretiosis, & auro circumtexta. In ea salutaris appellationis Salvatoris nota inscripta, duobus solum expressa elementis, id est, duabus primis litteris Græcis nominis Christi: erat P. in medio litteræ X. curiosè & subtiliter inserta, quæ totum nomen Christi perspicuè significarunt. Velamen ex cornu transverso pendeat, quod crucis mensuram æquavit, & illud gemmis & auro pretiosum. Hæc Eusebius. Nobile sanè trophæum, & omni-

R r

bus

(i) *Arma laureata Deo dedicanda.*